

Med bil

Förutseende bryr sig.
TRAFIKSKYDET

Innehåll

- sidan 3 Känn till principerna för vägtrafiken
- sidan 4 Följ regleringen av trafiken
- sidorna 5-7 Vet var du kör
- sidorna 8-12 Repetera parkeringsreglerna
- sidan 13 Respekt för övergångsstället
- sidorna 14-20 Vem kör först?
- sidan 21 Välj rätt hastighet
- sidorna 22-23 Ta hand om bildäcken
- sidorna 24-27 Transportera och lasta släpvagnen rätt

Handboken är skriven för alla som vill repetera de viktigaste trafikreglerna för att köra bil och principerna i vägtrafiklagen. Vi har tagit med sådant som Trafikskyddet ofta får frågor om. Handboken är skriven ur bilförarens synvinkel. Trafikskyddet har också publicerat handböcker om andra teman, såsom: *Lämna spelrum, Barn i bil, Sjukdomar, läkemedel och funktionsförmåga i trafiken, Till fots och med cykel och Elektriska förflyttningshjälpmedel.*

Bilderna på trafiksituationer är illustrativa och förenklade. Vi har till exempel gallrat bort vägmärken ur bildernas trafikmiljöer. Handboken har inte skrivits som en lagbok. Bestämmelser och föreskrifter i den aktuella vägtrafiklagen finns i internettjänsten för rättsligt material **finlex.fi**

Illustrationer: Jussi Kaakinen

Layout: Trafikskyddet/Kaisa Tanskanen

ISBN 978-951-560-247-3

ISBN PDF 978-951-560-248-0

Trafikskyddet 2022

Förarens ansvar

Enligt vägtrafiklagen får fordon inte föras av den som på grund av sjukdom, men, skada, trötthet eller berusning eller av någon annan motsvarande orsak saknar behövliga förutsättningar för att köra.

När en person- eller paketbil används på vägen ska den vara registrerad, besiktad och försäkrad samt fordonskatten betald. Om bilen har avställts får den köras till besiktning endast om det på förhand har reserverats tid för bilen, trafikförsäkringen är i kraft och fordonskatten har betalats. Under förflyttningen ska bilen ha registreringsskyltarna på plats eller alternativt ha förflyttnings-tillstånd och förflyttningsmärken.

Känn till principerna för vägtrafiken

Trafikreglerna definierar inte uttömmande hur man ska gå till väga i varje enskild trafiksituation. Därför innehåller vägtrafiklagen principer som styr vägtrafikanten på en mer allmän nivå.

För undvikande av fara och skada ska var och en följa trafikreglerna och iakttäta den omsorg och försiktighet som krävs med hänsyn till förhållandena.

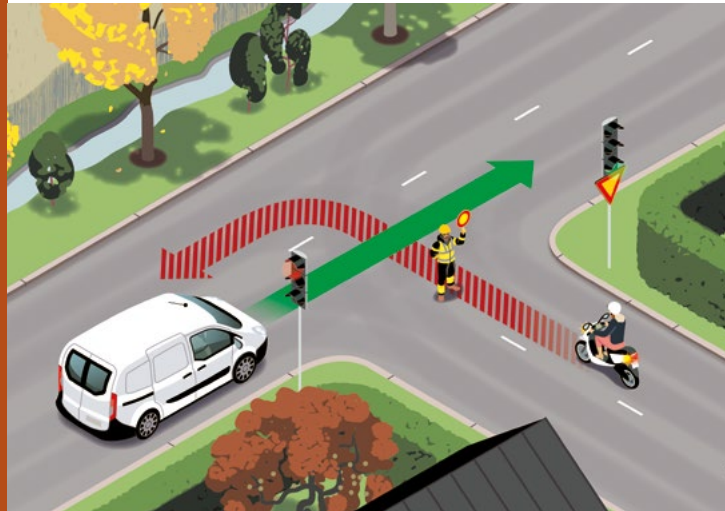
Skyldigheten att förutse trafiken tar dig ett steg längre mot en säkrare trafik. För att trafiken ska vara säker och smidig måste du förutse andra vägtrafikanters agerande och anpassa ditt agerande därefter. Att vara förutseende innebär att man identifierar risker undviker dem genom att ändra ens eget agerande.

Skyldigheten att vara förutseende och att följa reglerna utesluter inte varandra. När du följer reglerna har du rätt att grunda ditt agerande på att även andra följer trafikreglerna. Var och en av oss gör misstag i trafiken och då kan det rädda oss att vara förutseende.

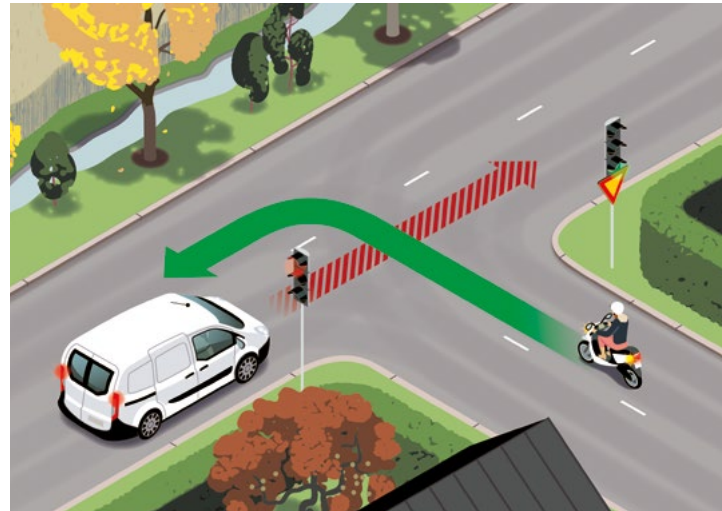
Flexibilitet och samspel om egna rättigheter skapar säkerhet så länge de sker inom ramen för reglerna och inte ger upphov till missförstånd.

Följ regleringen av trafiken

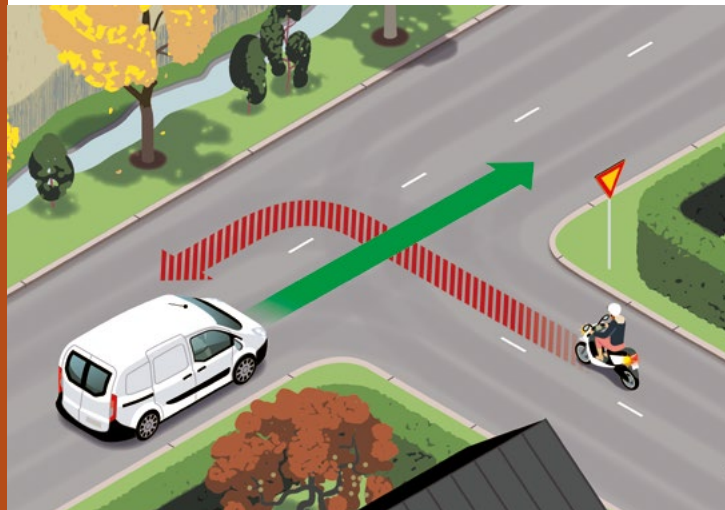
Regleringen av trafiken följs i följande ordning:

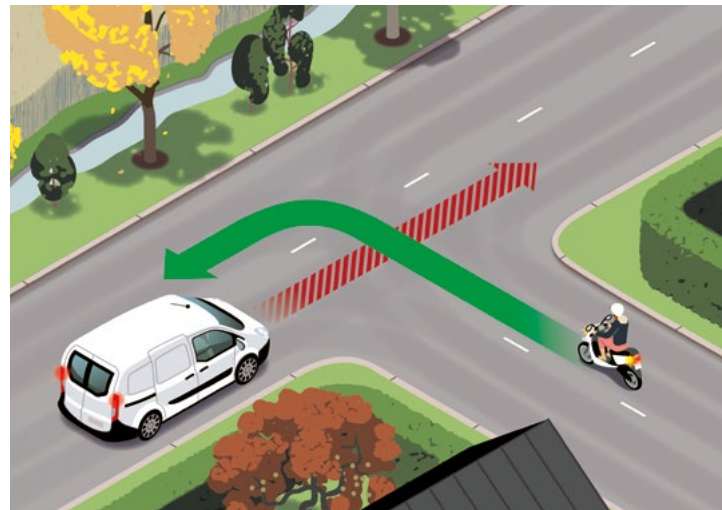
1. Trafikövervakare eller trafikledare

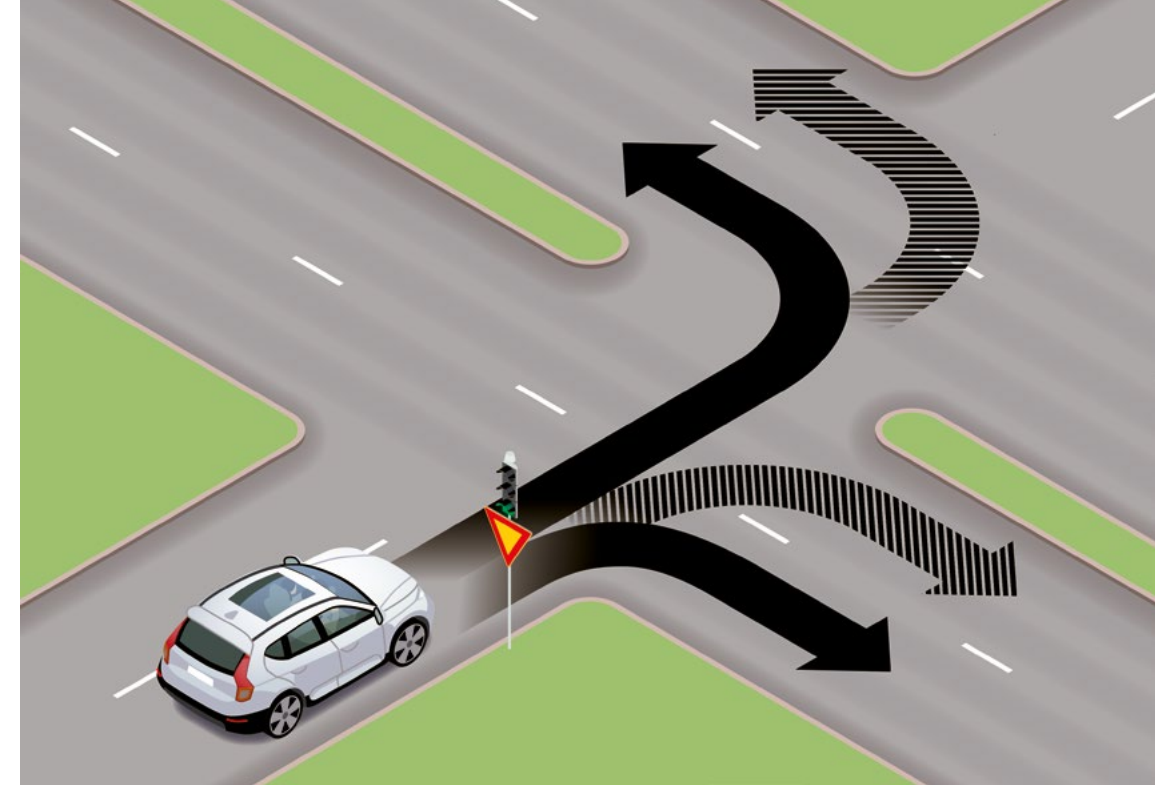
2. Trafikljus

3. Vägmärke eller vägmarkering

4. Trafikregel

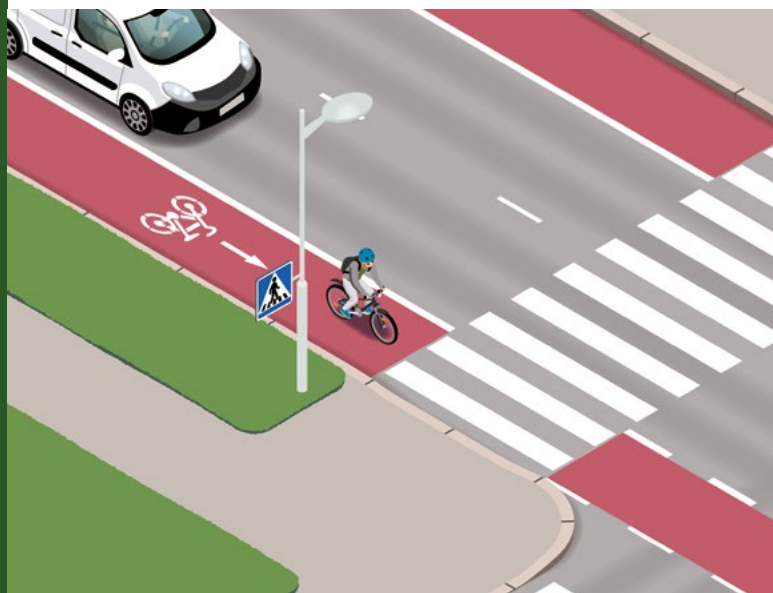
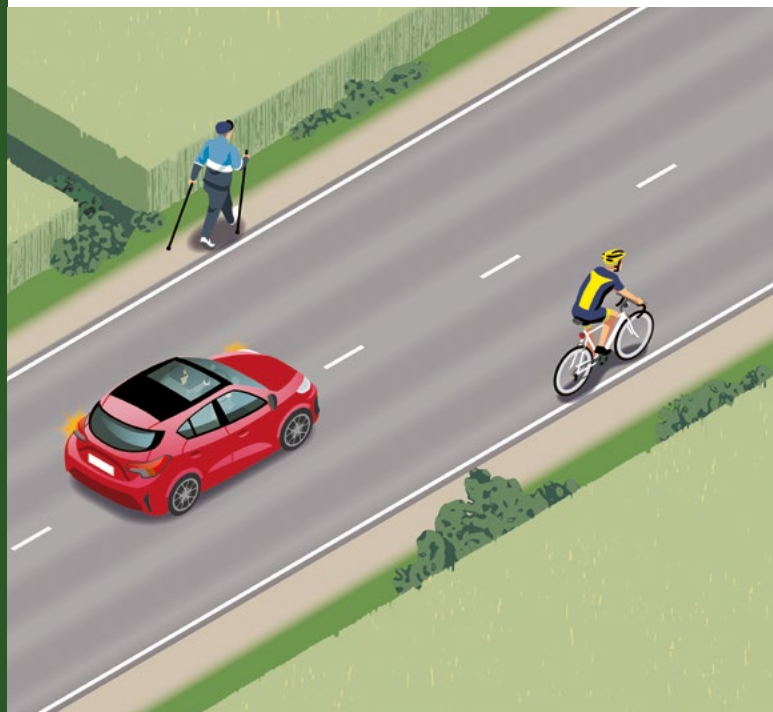
Vet var du kör

När du kör på en dubbelriktad körbana, kör så nära höger kant som det är säkert. På så sätt är de motsatta körriktningarna så långt ifrån varandra som möjligt. Om det finns flera körfält, byt inte körfält i onödan.

När du kör på en motorväg eller en motortrafikled ska du köra i det fria körfältet som är längst till höger. Kör om andra endast på vänstra sidan. Om du kör i kö på motorvägen kan du också med trafikströmmen köra om andra på höger sida om du inte byter körfält.

Att välja körfält och svänga

Välj körfält i god tid innan du svänger. Om det finns flera körfält på den korsande körbanan får du svänga in på det lämpligaste körfältet så länge du beaktar den övriga trafiken. I allmänhet är det fortfarande säkrast att välja körfältet som ligger närmast.

Om någon går eller cyklar längs vädkanten, ska bilisten lämna ett säkert utrymme åt honom eller henne.

Att ge säkert utrymme

Som förare ska du ge ett säkert utrymme för fordon som ska passeras, även cyklister och fotgängare. När du kör om en cyklist är det viktigt att lämna ett tillräckligt säkerhetsavstånd även i sidled. Omkörningen får inte äventyra säkerheten eller överskrida spärllinjen. Var beredd på att sänka din körhastighet. Om det inte finns någonstans att göra en säker omkörning ska du fortsätta köra bakom cyklisten och hålla ett tillräckligt långt avstånd.

Cykelfält

Cykelfältet avskiljs från körbanan med vägmärkingar. Cykelfältet är avsett för cykeltrafik. Cykelfält kan också markeras med vägmärke.

Enkelriktad gata

På en enkelriktad gata kan du möta cyklister om dubbelriktad cykeltrafik är tillåten med en tilläggsskylt. På bilden finns ett exempel på markering av dubbelriktad cykeltrafik på en enkelriktad körbana.

Repetera parkeringsreglerna

8

An isometric illustration of a city street intersection. A white zebra crossing is marked on the road. Two red hatched areas, each labeled '5m', indicate the stopping distance for vehicles approaching the crossing from both directions. A blue car is stopped in the left lane, and a yellow van is stopped in the right lane. A pedestrian is crossing the street. A blue car is also visible in the right lane. A white van is parked on the left side of the road. A blue pedestrian crossing sign is visible on the left side of the road. A green tree is on the right side of the road.

Repetera parkeringsreglerna

- 9

Parkeringstid

- Om den maximala parkeringstiden har begränsats med ett vägmärke, ska parkeringstidens början anges på ett tydligt sätt, till exempel med en parkeringsskiva.
- Parkeringen börjar när fordonet stannar. Starttiden som du ska ange för parkeringen är den tid då fordonet parkeras. Som starttid kan också antecknas följande jämna timme eller halvtimme beroende på vilken tidpunkt som infaller tidigare.
- Parkeringsens starttid ska anges även om skyldigheten att meddela parkeringstidens början endast gäller en del av parkeringstiden.
- Parkeringstidens starttid behöver inte meddelas om parkeringen i sin helhet sker under den tid då skyldigheten att ange parkeringstidens början inte är i kraft.
- Starttiden får inte ändras under parkeringen.

Märken och tilläggsskyltar som gäller parkering

Det är förbjudet att stanna ett fordon av någon annan orsak än ett obligatoriskt trafik hinder på den sida av vägen där märket finns. Förbudet gäller till följande korsning mellan landsvägen eller gatan, eller till ett nytt märke som förbjuder eller tillåter att parkera eller att stanna.

Parkering är förbjuden på den sida av vägen där märket finns. Förbudet gäller till följande korsning mellan landsvägen eller gatan, eller till ett nytt märke som förbjuder eller tillåter att parkera eller att stanna.

Parkering är förbjuden på det område som avgränsas av vägmärkena för **område med parkeringsförbud** och **område med parkeringsförbud upphör**. Inom området kan det föreskrivas annat om parkering med ett separat vägmärke.

8-17

Parkering är förbjuden vardagar må-fr kl. 8-17.

30 min

Parkering är tillåten endast under den tid som anges med tilläggsskylten (30 min). Märket gäller varje dag.

Verkningsområdet för märket Parkering förbjuden upphör att gälla.

Parkering är tillåten enligt tilläggsskylten må-fr kl. 8-17 och lö kl. 8-15, om en fastställd avgift har betalats. Övriga tider får man parkera utan avgift.

Parkering är förbjuden. Verkningsområdet är i båda riktningarna enligt tilläggsskylten. Förbudet gäller till följande korsning mellan landsvägen eller gatan, eller till ett nytt märke som förbjuder eller tillåter att parkera eller att stanna.

8-17

Parkering är tillåten i högst 30 minuter må-fr kl. 8-17 genom att ange när parkeringen börjar. Övriga tider får man parkera utan tidsbegränsning och tidsangivelse. När den maximala tidsgränsen träder i kraft igen nästa dag, kommer tiden som använts under den föregående tidsgränsen inte att minska parkeringstiden. Om du till exempel parkerar på tisdagen kl. 16.15 kan du ange på parkeringsskivan att parkeringen börjar 16.30. När begränsningen träder i kraft på onsdag kl. 8 har du parkeringstid fram till kl. 8.30.

Parkeringsförbudet gäller det fordon som nämns på tilläggsskylten. Det är tillåtet att parkera med person- och paketbil.

Förbjudet att stanna andra fordon än de som lastar och lossar last på den sida av vägen där märket finns. Det är också tillåtet att stanna för att hämta eller lämna passagerare. Märkets verkningsområde är detsamma som på märket för parkering förbjuden.

Parkering på taxistationsområdet är förbjuden för andra fordon än taxibilar på den sida av vägen där märket finns. Märket gäller fram till taximärket.

Det är förbjudet att parkera ett fordon under månadens udda dagar. Förbudet gäller från den avsedda dagen klockan 8 till klockan 8 nästa dag, om inte en tillägsskylt anger något annat. Märkets verkningsområde är detsamma som på märket för parkering förbjuden.

Det är förbjudet att parkera ett fordon under månadens jämna dagar. Förbudet gäller från den avsedda dagen klockan 8 till klockan 8 nästa dag, om inte en tillägsskylt anger något annat. Märkets verkningsområde är detsamma som på märket för parkering förbjuden.

Parkeringsplatsen för fordon finns på den sida av vägen där märket finns. Utanför körbanan gäller märket på hela parkeringsområdet, om inte annat anges med vägmarkeringar. Parkering som överskrider den med en tillägsskylt anvisade tiden är förbjuden. Märket gäller varje dag.

Respekt för övergångsstället

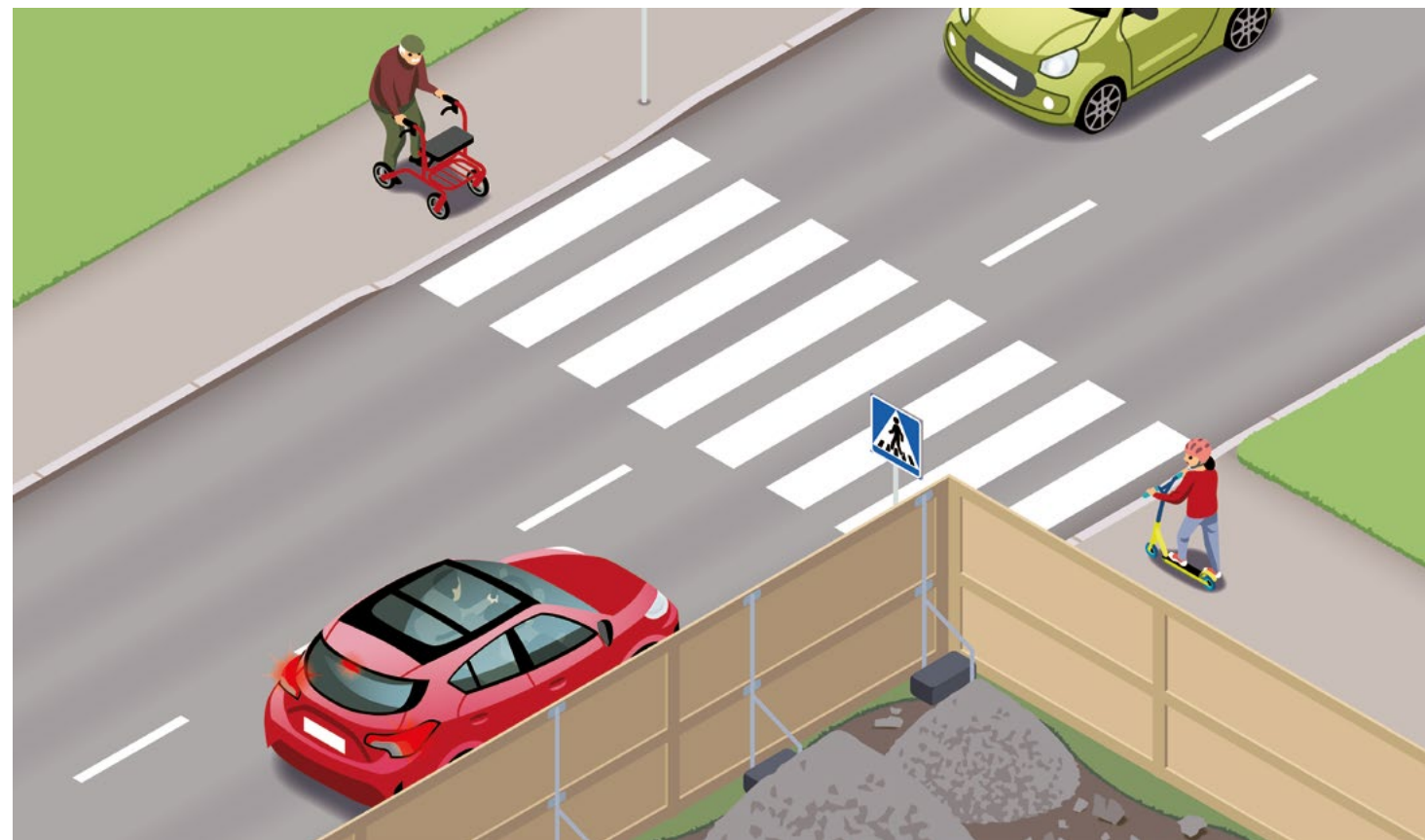
Övergångsstället är en del av vägen avsedd för fotgängare och korsar en körbana, cykelbana eller spårväg. Övergångsstället kan märkas ut med vägmärke, vägmarkering eller båda.

Som förare ska du stanna för fotgängare som befinner sig på ett övergångsställe eller som förbereder sig för att gå över ett övergångsställe. Närma dig alltid ett övergångsställe med en sådan hastighet att du kan stanna vid behov.

Till exempel när det gäller övergångsställen i närheten av byggnader eller byggarbetsplatser är det skäl att vara särskilt uppmärksam.

Fotgängaren kan också komma över ett övergångsställe bakom något som skymmer sikten, så anpassa din hastighet enligt situationen och var beredd på att stanna.

Om ett fordon har stannat framför ett övergångsställe, får du inte köra förbi fordonet utan att stanna, om det inte finns en refug eller ett fritt körfält mellan ditt fordon och det fordon som du passerar. Om sikten vid övergångsstället är skymd på något annat sätt, ska du sakta in och vid behov stanna före övergångsstället.

Vem kör först?

Körordningen bestäms enligt trafikregleringen. Om inget annat anges med vägmärke eller trafikljus, ska du väja för den som kommer från höger.

När du svänger, väj:

- för fotgängare, cyklister och mopedister som korsar vägen vid en korsning.
- för fotgängare, cyklister och mopedister på körbanan eller vägrenen när du lämnar en körbana.
- för mötande trafik när du svänger till vänster.
- för fotgängare, cyklister och mopedister som går över vägen när du lämnar en rondell.

Du måste alltid väja för andra trafikanter när du kör in på en väg till exempel:

- från en gård, en parkeringsplats eller från något annat motsvarande område.
- från en plats utanför vägen.
- från en stig eller motsvarande mindre väg.

↓ Väj för annan trafik när du kör in på en gårds- eller gågata eller kör ut från en sådan.

Du är också väjningsskyldig om du kör över en gång- eller cykelbana som är strukturellt separerad. Efter att du kört över gång- eller cykelbanan måste du också väja för trafikanterna på körbanan.

↑ I situationen på bilden är den röda bilens förare väjningsskyldig, även om det i korsningen inte finns något vägmärke som anger väjningsplikt.

Andra väjningssituationer

Om hastighetsbegränsningen på vägen är högst 60 km/h, ska man väja för en buss som lämnar

en hållplats och som med riktningstecken visar att den avser svänga ut från hållplatsen.

Om det finns hinder på din sida av körbanan ska du väja för den mötande trafiken.

Den som avser köra in på en motorväg eller en motortrafikled ska väja för andra fordon som färdas på vägen. Den egna körhastigheten ska anpassas så att du ansluter dig till vägen på ett säkert sätt utan att störa den övriga trafiken.

Även på en parkeringsplats väjer man för den som kommer från höger, om inte annat anges med vägmärken.

Väjningsmärken:**Väjningsplikt i en korsning**

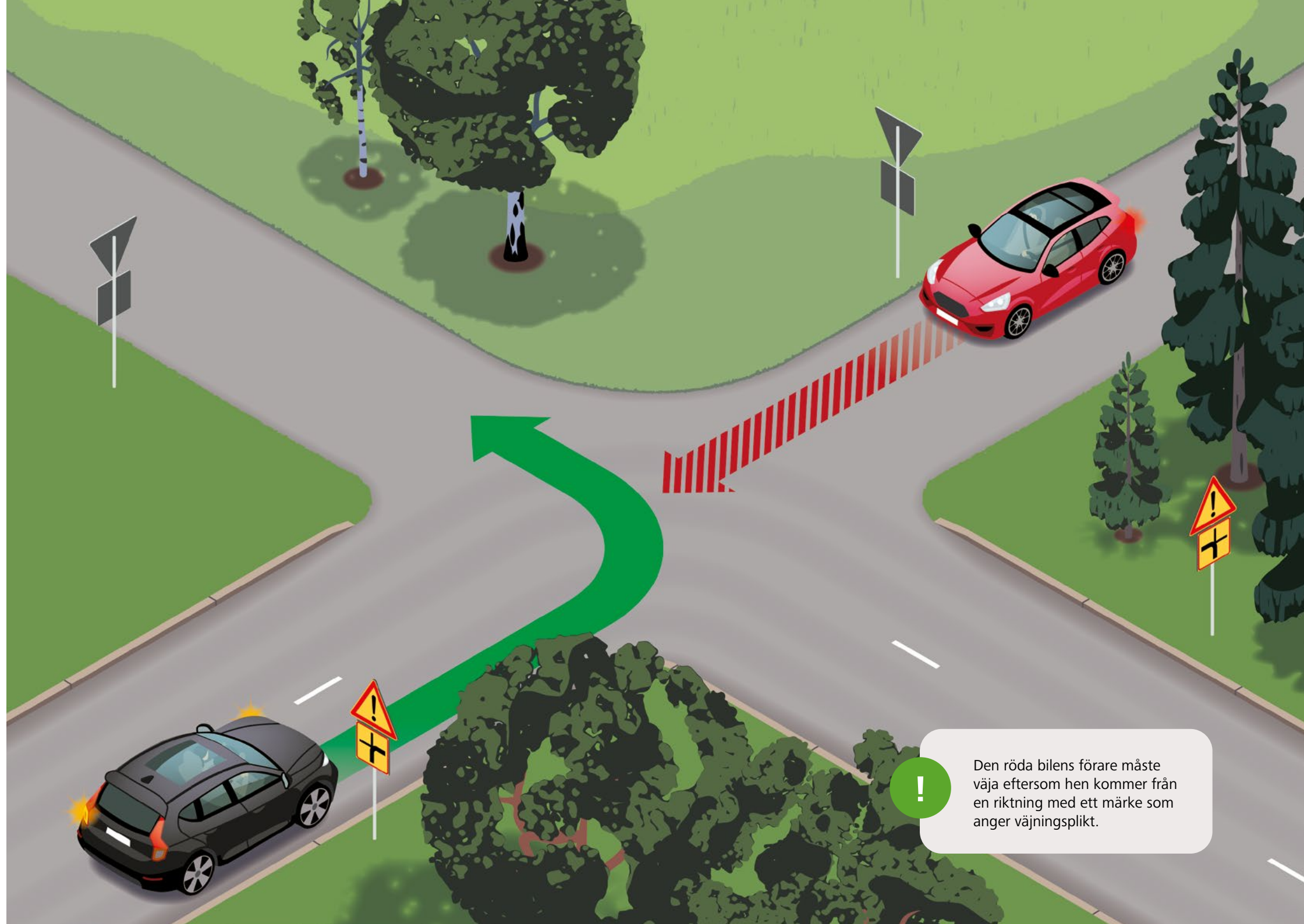
Du ska väja för andra fordon och spårvagnar i korsningen. Dessutom ska den som svänger följa väjningsplikten som svängande har i korsning.

Obligatoriskt att stanna

Du ska väja, som vid ett märke för väjningsplikt i korsning, men dessutom stanna vid stopplinjen. Om det inte finns någon stopplinje ska du stanna vid den punkt där du ser bra i korsande riktning.

Väjningsplikt vid en plats där cyklister korsar vägen

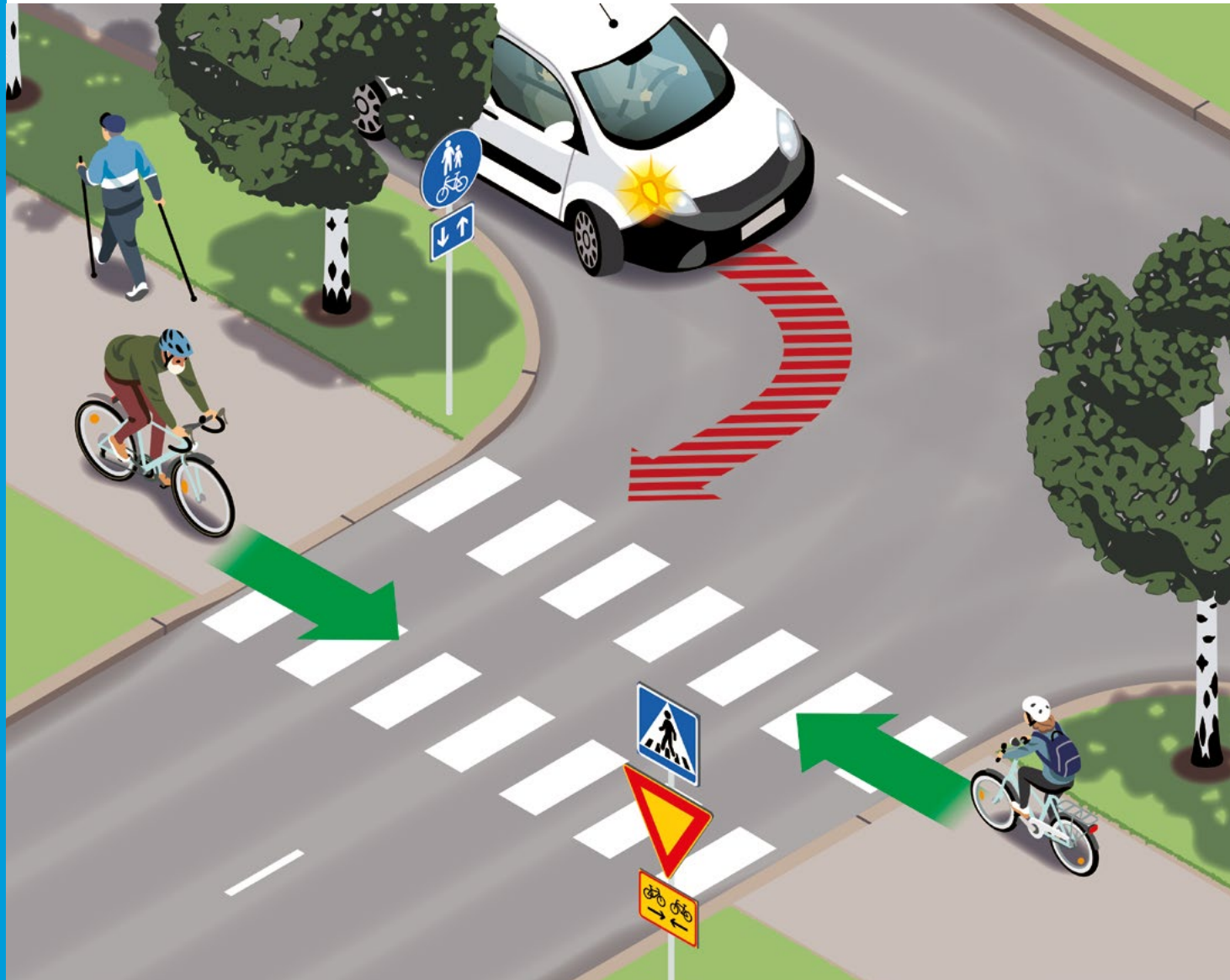
Du ska väja för cyklister som korsar körbanan.

Den röda bilens förare måste väja eftersom hen kommer från en riktning med ett märke som anger väjningsplikt.

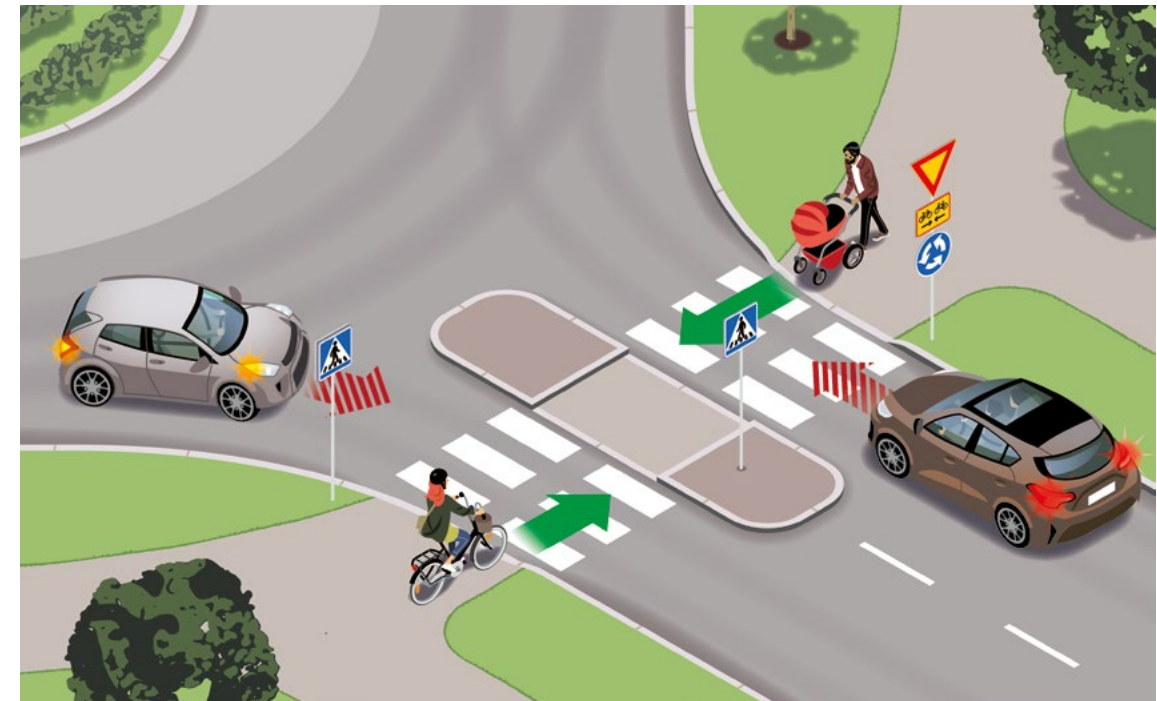
De viktigaste väjningsreglerna mellan bilister och cyklister

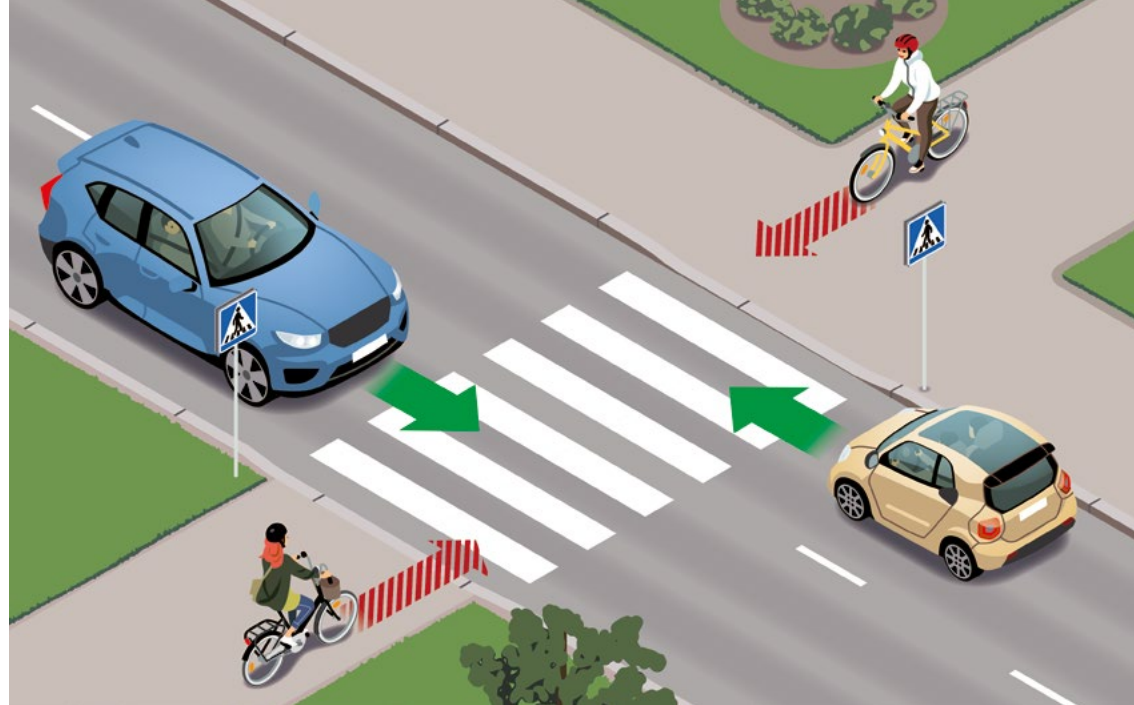
- ↓ **Den som svänger väjer**
En bilförare som svänger ska väja för fotgängare, cyklister och mopedister som korsar vägen vid en korsning.

- ↑ **Vägmärket reglerar**
Den som kommer från en riktning med triangel eller stop-märke ska också väja i korsningen för dem som rör sig på en fortsättning på en cykelbana.

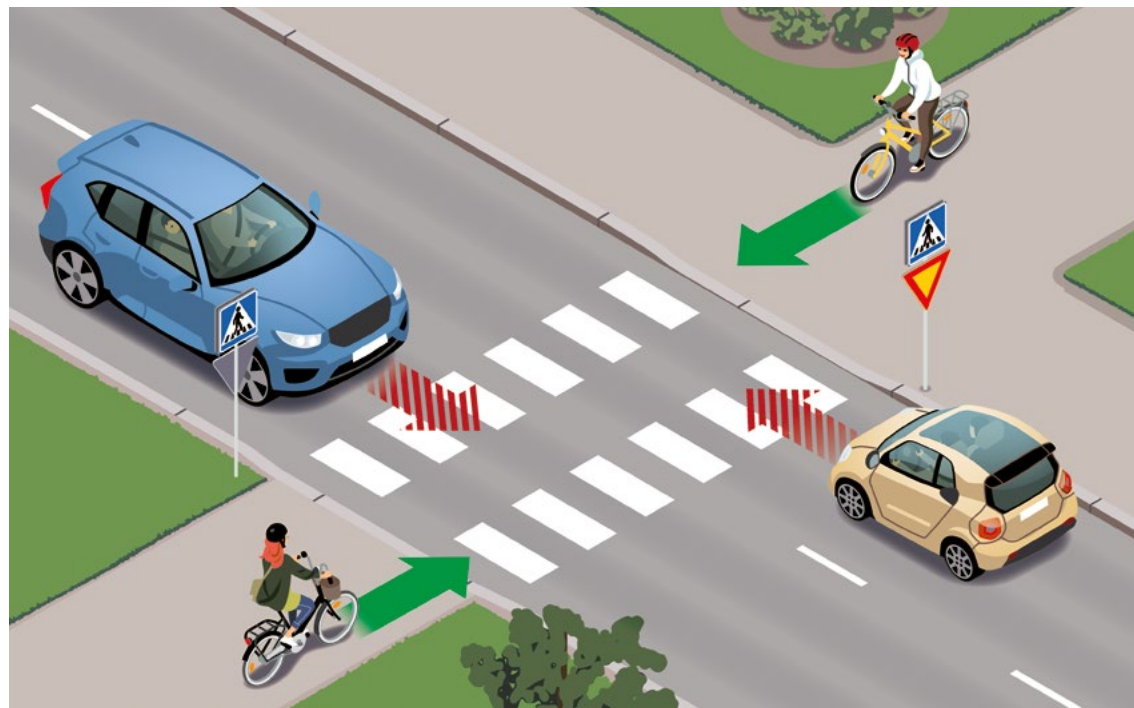
- ↓ **Rondell**
Bilisten ska väja för dem som korsar vägen när hen kommer till rondellen, om vägmärket förpliktar till detta, och alltid när hen lämnar rondellen.

↑↓ Vägmärket reglerar

En cyklist ska väja för trafiken på körbanan när hen kommer från en cykelbana till en körbana, om inte något annat har anvisats med trafikljus eller vägmärken.

Välj rätt hastighet

Förutom hastighetsbegränsningarna påverkas valet av säker hastighet av bl.a. vägens skick, vädret, väglag, sikten, hur bilen är lastad. Välj din körhastighet och håll avstånd till andra som rör sig på vägen så att du kan behålla kontrollen över din bil och stanna den på en synlig del av vägen i alla förutsägbara situationer. Rätt situationshastighet är alltså alltid mindre eller lika stor som högsta tillåtna hastighet.

Om inget annat har anvisats med vägmärket, är den allmänna hastighetsbegränsningen:

- 50 km/h i tätort

- 80 km/h utanför tätort

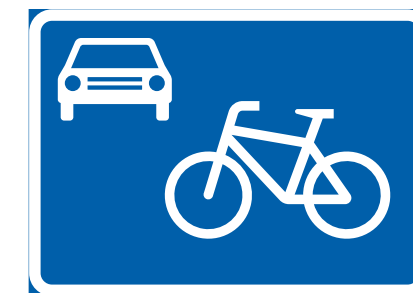
Hastighetsbegränsningen får inte överskridas under några omständigheter, inte ens vid omkörning.

Hastighetsbegränsningsmärket gäller på vägen i fråga och hastighetsbegränsningen börjar vid vägmärket och slutar eller ändras vid följande märken:

- hastighetsbegränsning
- hastighetsbegränsning upphör
- hastighetsbegränsningszon
- tätort upphör (80 km/h)
- gårdsgata (20 km/h)
- gågata (20 km/h)
- tätort (50 km/h, om inte en ny hastighetsbegränsning har fastställts omedelbart efter märket).

Märket för att hastighetsbegränsningen upphör anger att den tidigare angivna hastighetsbegränsningen upphör och att man ska övergå till den allmänna hastighetsbegränsningen.

Märket för cykelgata innehåller ingen hastighetsbegränsning, utan då följer du den hastighetsbegränsning som anges med ett vägmärke för hastighetsbegränsning. Körhastigheten ska dock anpassas till cykeltrafikens hastighet.

Ta hand om bildäcken

Som bilförare ska du se till att din bil har de däck som förhållandena kräver.

Sommardäck

Nya somnardäck har typiskt en slitbana på cirka 7–8 mm. När drygt hälften av det här har slitits bort försämras däckens grepp vid regnväder och risken för vattenplaning ökar. Slitbanans huvudspår på bilens somnardäck ska enligt lagen vara minst 1,6 millimeter djupa.

Dubbfria vinterdäck, dvs. friktionsdäck, får också användas när den tillåtna användningstiden för dubbdäck redan är över eller ännu inte har börjat.

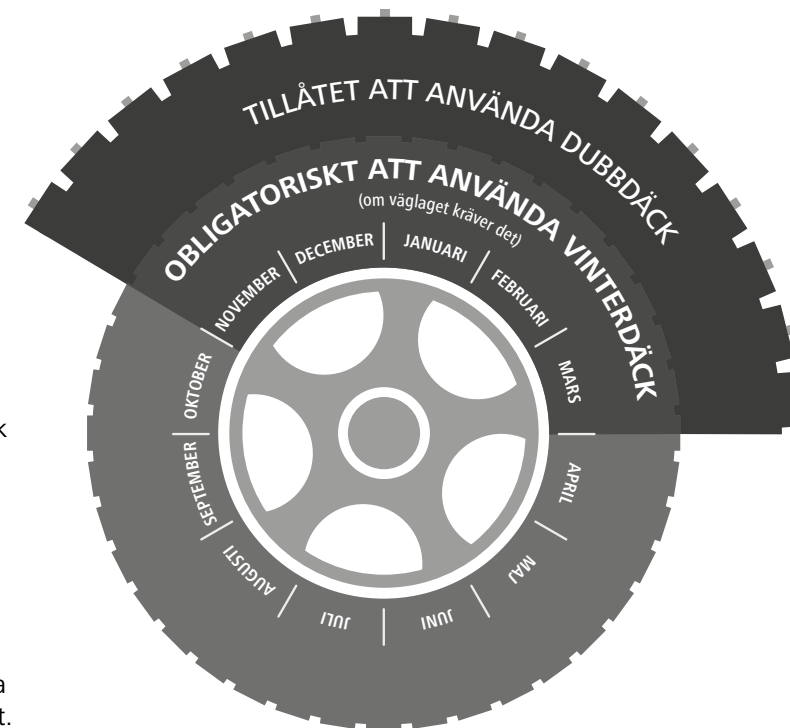
Friktionsdäck är inte konstruerade för sommartemperaturer, och har ofta dåligt däckgrepp särskilt vid vått väglag. Slitna friktionsdäck som använts på sommaren fungerar inte heller på vintern.

Kontaktytan mellan bildäcket och vägytan är endast lika stor som en handflata och kontroll över hela fordonet beror på greppförmågan den har.

Vinterdäck

Vinterdäck ska användas från början av november till slutet av mars, om vädret eller väglaget förutsätter det. Dubbdäck får användas från början av november till slutet av mars. Dubbdäck får även användas under annan tid, om vädret eller väglaget förutsätter det. På vinterdäck ska slitbanans huvudspår vara minst 3,0 millimeter djupt.

Vinterdäck för person- och paketbilar som godkänts för finska förhållanden:

- dubbdäck
- dubbfria vinterdäck, dvs. friktionsdäck med 3PMSF-symbolen (alptopp/snöflinga)
- POR-däck avsedda för terrängbruk.

Dubbfria vinterdäck med enbart M+S, M.S eller M&S är tillåtna t.o.m. 1.12.2024.

Dubbdäck

När man använder dubbdäck för person- eller paketbilar ska alla däck ha dubbar och skillnaden mellan antalet dubbar får inte överstiga 25 % mellan de olika däck. Avvikelsen får dock vara större än så om antalet dubbar på varje däck är minst 75 % av antalet dubbar på ett nytt motsvarande däck.

Kontrollera alltid att de vinterdäck du skaffar lämpar sig för nordliga förhållanden. De ska vara märkta med symbolen alptopp/snöflinga.

3PMSF-symbol
(alptopp/snöflinga)

Transportera och lasta släpvagnen rätt

Släpvagnar avsedda att dras bakom person- och paketbilar delas in enligt klassificeringsmassa i två kategorier.

	LÄTT SLÄPVAGN Kategori O1	SLÄPVAGN Kategori O2
Klassificerings- massa	Högst 750 kg	Över 750 kg, men högst 3 500 kg
Exempel	De vanligaste släpvagnarna avsedda för personbil	Stora husvagnar eller trailrar
Bromsar	Inte obligatoriska	Ja
Högsta tillåtna hastighet	100 km/h	80 km/h
Vinterdäcks- tvång	Nej, men vinterdäck rekommenderas.	Om dragbilen har dubbdäck, är vinterdäck obligatoriska. Dubbdäck rekommenderas.
Periodisk besiktning	Nej	Vartannat år
Körkort som krävs	B, om kombinationens totalmassa är högst 3 500 kg, eller om bilens totalmassa är högst 3 500 kg får man dra en släpvagn med en totalmassa på 750 kg. En sådan kombinations totalmassa får vara högst 4 250 kg.	B, om den totala massan av den kom- bination i registreringsintyget som bildas av dragbilen och släpvagnen i kategori O2 är mindre än 3 500 kg. BE- eller B/96-kort om kombinationens totalmassa överstiger 3 500 kg.

Klassificeringsmassa =
den maximalt tillåtna
massan på marken genom
släpvagnens hjul.

Biltillverkaren anger hur tung släpvagn som får dras med bilen. Du kan kontrollera uppgifterna i bilens registreringsuppgifter.

Den körrätt som räcker bestäms enligt dragbilens och släpvagnens (kombinationens) största tillåtna beräknade totalmassa. Körrätten påverkas inte av om dragbilen och/eller släpvagnen har lastats eller inte.

Den högsta tillåtna hastigheten beror inte på om släpvagnen är lastad eller inte. Hastighetsbegränsningen bestäms enligt släpvagnens kategori. Högsta tillåtna hastighet är inte målhastighet. Till exempel kan en fullastad lätt släpvagns massa försvåra kontrollen över fordonskombinationen vid väjning.

Egenmassa =
släpvagnens eller bilens
massa utan last

Axelmassa =
aktuell vikt på marken
genom släpvagnens hjul

Totalmassa =
man räknar även med
kultrycket, som får vara
högst 10 % av axelmassan.
Exempel: För en vagn på 750 kg
får kultrycket vara 75 kg, varvid
totalmassan är 825 kg men
klassificeringsmassan 750 kg.

Lasta rätt

Lasta släpvagnen jämnt så att mindre vikt lastas vid dragkroken, högst 10 % av totalmassan. Ett bra kultryck är ett sådant att man lätt kan lyfta vagnen på och av dragkroken. I motsats, om man lastar släpvagnen baktung, kan det lätta bilens bakhjul och göra det svårare att kontrollera bilen.

Observera att ett registreringsintyg för personbil kan innehålla en mindre tillåten släpvagns massa än 750 kg för en släpvagn utan bromsar. En släpvagns kåpa ingår i allmänhet inte i

släpvagnens egenmassa, utan räknas som en del av lasten.

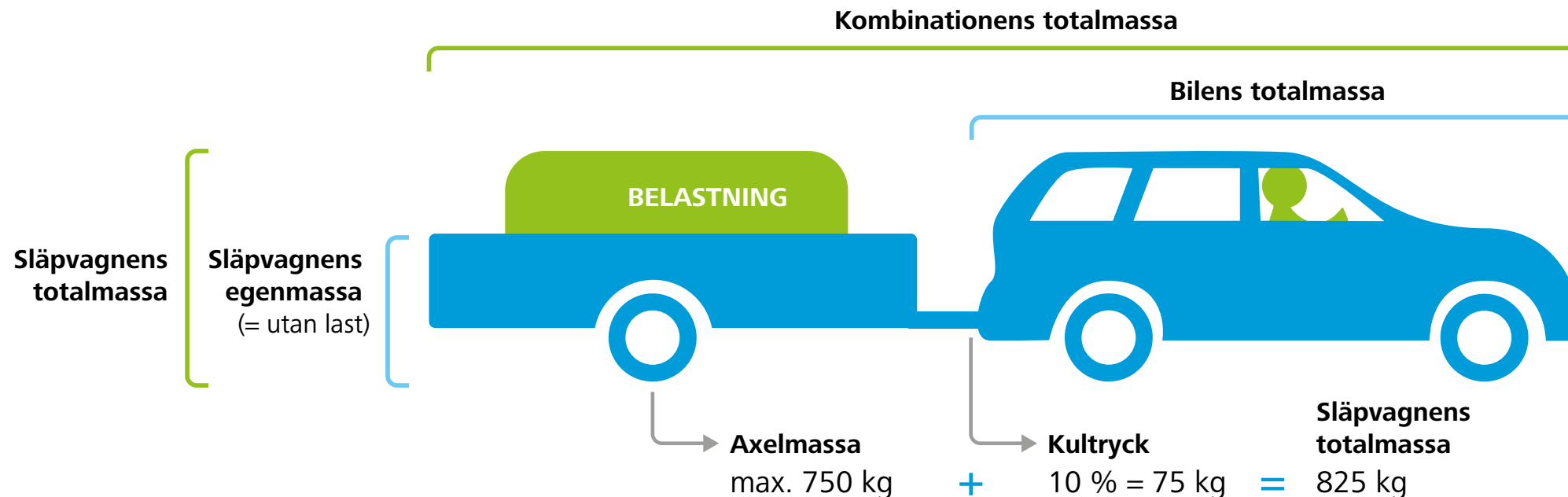
En släpvagn skall lastas så att lasten inte kan orsaka olägenhet för den övriga trafiken, skada egendom eller falla ned på vägen. I praktiken ska allt löst gods bindas fast och eventuell dammande last ska täckas. När man säkrar lasten måste anordningen tåla lastens vikt framåt och halva lastens vikt i sidled och bakåt.

Släpvagnens last får inte i sidled sträcka sig över släpvagnens sidor eller det område som är avsett som lastutrymme, till exempel över botten på en släpvagn utan kanter. Begräns-

ningen tillämpas inte på transport av båt eller specialtransport.

Massan av det gods som transporteras på taket för en personbil (kategori M1) får inom ramen för de massor som är tillåtna för bilen i registreringsintyget uppgå till högst 10 % av bilens egenmassa.

Läs mer: trafikskyddet.fi

Ha en trygg resa

Som bilförare ansvarar du utöver dig själv även för andra som reser i bilen. Alla trafikanter har inte körkort eller samma kunskaper eller färdigheter som du som bilförare. Säkerhet innebär att iaktta den försiktighet och omsorgsfullhet som trafikreglerna och förhållandena förutsätter, men också att förutse ditt eget och andras agerande.

Väglag och förändrade trafiksituationer kan vara en utmaning även på en bekant rutt. Det är viktigt att välja hastighet så att du kan kontrollera bilen i alla situationer. Du ska också sakta ner i områden med många andra trafikanter. Till exempel på vintern kräver mörkret och halkan ofta att du sänker hastigheten.

Vi rör oss inte ensamma i trafiken, så låt oss ta hänsyn till varandra.

Förutseende bryr sig.
TRAFIKSKYDDET

